

СТАНОВИЩЕ

НА

ДОЦ. Д-Р ЗОРНИЦА ДИМИТРОВА ПЕТРОВА

ПРЕПОДАВАТЕЛ ПО ПИАНО И КЛАВИРЕН СЪПРОВОД

В АМТИИ „ПРОФ. АСЕН ДИАМАНДИЕВ“

ЗА

ПРИСЪЖДАНЕ НА НАУЧНА И ОБРАЗОВАТЕЛНА СТЕПЕН „ДОКТОР“

НА

МИЛЕНА ИВАНОВА ВЪЛЕВА

ПО ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 8.3 „МУЗИКАЛНО И ТАНЦОВО ИЗКУСТВО“

ПО НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ „МУЗИКОЗНАНИЕ И МУЗИКАЛНО ИЗКУСТВО“

В КАТЕДРА „СТРУННИ ИНСТРУМЕНТИ“ КЪМ ИНСТРУМЕНТАЛЕН ФАКУЛТЕТ НА НМА
„ПРОФ. ПАНЧО ВЛАДИГЕРОВ“

НА ТЕМА:

**ХАРАКТЕРНИ ОСОБЕНОСТИ В СТРОЕЖА НА ЦИГУЛКОВАТА
ПАРТИЯ В НЯКОИ ПИЕСИ ЗА ЦИГУЛКА И ПИАНО НА ПАНЧО
ВЛАДИГЕРОВ.**

**ПРОБЛЕМИ НА ИНТЕРПРЕТАЦИЯТА И ПРАКТИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ТЯХНОТО
ПРЕОДОЛЯВАНЕ**

Запознах се обстойно с биографичната справка на докторант Милена Вълева, която впечатлява със сериозното си ниво на инструментална подготовка. Достатъчно е да се споменат фактите: възпитаник на бургаското музикално училище (в класа на именитата цигулкова педагожка Людмила Иванова) и на НМА „Проф. Панчо Владигеров“ (в класа на проф. Дора Иванова), специализант на професорите Ифра Нийман, Венцислав Николов, Минчо Минчев, Сашко Гаврилов, Михаел Фришеншлагер.

Милена Вълева е лауреат на редица национални и международни конкурси и активно концертиращ цигулар. Изявява се като солов и камерен изпълнител в Германия, Чехия, Австрия, Испания, Канада, Франция и др., а

също така на престижни фестивални сцени у нас и зад граница. Цигуларката участва активно и в културния живот на родния си Бургас. По нейна инициатива е създаден камерният ансамбъл „Camerata Pontica” , чиято концертна дейност е знакова за града.

Наред с успешната си педагогическа работа в НМУ „Любомир Пипков“, Милена Вълева поддържа изключително богат цигулков репертоар (солов и ансамблов), осъществява записи в БНР и CD с произведения на Панчо Владигеров, композиторът, който е и основен фокус на нейните научни интереси.

Дисертационният труд на тема „ Характерни особености в цигулковата партия в някои пиеси за цигулка и пиано на Панчо Владигеров. Проблеми на интерпретацията и практически указания за тяхното преодоляване“ съдържа Уводна част, осем глави, Заключение и Библиография. Отбелязани са , също така , приносните характеристики и публикациите по темата.

Уводът дава яснота за посоката на теоретичния анализ в сбита и лаконична форма. Може би поради технически причини предметът на изследване е пропуснат, но вместо това е налице фокусиране върху два различни обекта. Предполага се, че оригиналните цигулков творби на Панчо Владигеров са предмет , а инструменталната и интерпретационната проблематика, свързана с тях е обект на дисертацията.

Първа глава на труда може да придобие центрирано и ясно заглавие, ако отпадне изброяването (втора, трета...осма глави). Трябва да се отбележи, обаче, че характерните стилови белези на големия български композитор са разгледани правдиво и мотивирано. Милена Вълева с право се спира на националното звучене, влиянията на късноромантичния и импресионистичния художествени методи върху музикалния изказ на Владигеров, славянското мелодизиране на фактурата, сътрудничеството с големия режисьор Макс Райнхард. Така докторантката изгражда ясен стилов мироглед, върху който по- късно базира своите профилирани научни тези. По този път на изследване Милена се възползва и от споделени възгледи за изкуството на знакови интерпретатори като Глен Гулд, Бруно Валтер, Константин Илиев, на творци като Гьоте, Русо Шуман, Чайковски и др., изследователи като Раабен и Корто.

В трета подглава докторантката навлиза в конкретиката на „цигулковото писмо на Владигеров“, изтъквайки огромната роля на брата-близък Любен Владигеров по отношение на професионално оформената апликатура, специфика на щрихите, техническите и динамичните възможности на инструмента. Естествено, Любен Владигеров е и първи изпълнител на богатото цигулково творчество на композитора.

Милена Вълева се спира подробно върху обширния арсенал от изящни цигулкови трилери и орнаменти, причудливи флажолети, ефектни хроматични глисанди, епизоди „sul ponticello“, „con sordino“, пицикати, двоен гриф, скордатура и др. Задълбочено са разгледани огромните щрихови възможности на цигулката, вибраторът, с което се идентифицира напевния звук на този инструмент.

Втора и Трета глави са насочени към най-ранните цигулкови творби на Владигеров- Две пиеси оп. 7, посветени на Маестро Георги Атанасов и Четири пиеси оп.12. **Следващите глави** разглеждат „характерните особености в строежа на цигулковата партия“ в хронологията според опусите на следните творби: „Бурлеска“ оп. 14, Рапсодия „Вардар“ оп.16, Концертно шими, Две български парафрази оп.18. Като естествен център на дисертацията се налага Пета глава, която представя цигулковите проблеми на Рапсодия „Вардар“. Според точната преценка на Милена Вълева: „Всепризната истина е, че произведението, дарило своя автор с безсмъртие е Рапсодия "Вардар". Вече 100 години незабравимите мелодии триумфират по света, подтиквайки сърцата да бият в ритъма на българските танци.“ (цит. стр. 72) Творбата е разгледана многостранно: в исторически, музиковедски, структурен, художествено-концептуален и строгопрофилиран цигуларски аспект. Направен е сравнителен анализ на многобройните издания на произведението (български и чужди).

Искам да изразя респекта си към задълбочения изследователски подход на Милена Вълева, приложен спрямо всяка една от разглежданите творби. Преди всичко пред нас се разкрива практическият опит на изявената цигуларка, която владее в тънкости и детайли всеки такт от представените опуси. Тази лична инструментална опитност гарантира и пряката приложимост на всяка теза, на всяка споделена технологична или художествена идея. Нещо повече- докторантката не изпуска от ползрението си проблемите на ансамбловото музициране с ярко

разгърнатите, по владигеровски виртуозни партии на пианото в тези творби. Всичко, казано до тук дава основание за успешното педагогическо превъплъщение и значимост на настоящия дисертационен труд. Ето защо приемам като напълно правдиви изброените приноси на дисертацията. Приемам и изтъкнатата необходимост от задълбочено докторантско изследване на клавирната партия в цигулковите творби на Панчо Владигеров.

Като поздравявам докторантката за приносните характеристики на цялостния труд, завършвам с вяра в бъдещите ѝ постижения в областите на цигулковото изпълнителство и педагогика. Обръщам се с пълна увереност към уважаемото научно жури да изготви предложение до ФС за присъждане на Милена Вълева на научната и образователна степен „доктор“.

10.06.2023

Пловдив

Изготвил становището:

доц. д-р Зорница Петрова